

РІЗДВЯНИЙ ГУСАК

Семен Верхов'як прокинувся, бо відчув на собі чий-то погляд.

В кімнаті, розділеній на два відсіки, три ліжка були порожніми, двох сусідів відвезли в операційну, а третій перебував у реанімації.

У животі у Семена щось «йойкнуло», тому він тихесенько зазирнув під простираadlo.

З правого боку стирчала трубка, з облаштованою прийомкою скринькою – пакетом. Трохи вище розташувалася друга трубка, по якій щось витікало в інший пакет, а між ногами, із самісінького цікавого місця, виглядала третя трубка-катетер і темна рідина скрапувала в третій мішечок-целофан.

Семен, як і будь яка щойно прооперована людина, болю не відчував, бо був добряче нашпигований ліками.

Боліло тільки горло: - Чому це воно болить? – думалось хлопцеві. – Оперували мені печінку, може щось зачепили?

Пам'ять зберегла в процесі операції тільки команду:

- Ковтай швидше, швидше ковтай! А що, для чого – йому було незрозуміло.

Пригадалась сама реанімаційна, блискуче освітлена кімната, і дівчатка-медсестри. Всі як одна красиві, всміхнені, заклопотані. Семен мовчки вбирав їх очима, міркуючи, що у них – один перукар, бо зачіски були майже однакові...

...Але зараз, в палаті, він не зміг пригадати їх обличчя.

Ніби вечірній туман біля його рідної річки Мжі, насувало на нього па морочення. І якась жалість до себе так здавило горло, що він вигукнув щось незрозуміле. Та голосу не було, тільки шипіння вилилось із середини.

А тиша в кімнаті слухала його думки і велике вікно, завішане металевими фіранками і підсвічене знадвору повним місяцем, допитлива, наче поглядом, вбирало Семена.

- Чого витріщилось, як на перелазі, - подумки промовив Верхов'як.

- Оцінюю, чи вистачить сил в тебе вилізти із трубки потойбіччя.

Семен повів очима навколо, але ніяких трубоходів не вгледів.

Раптом з вікна шмигнула незнайома постать у синьому балахоні, хлопцеві здалось на мить, що в руці у неї зблиснула коса. Він – жахнувся.

- Ні, ні, це не до тебе, - почувся чий-то голос. – До твого сусіда, що праворуч.

- Так його ще немає.

- Скоро-скоро буде, потім піде звідси.

- Додому, чи ні?

- Сам побачиш, хлопче.

У лікарняному коридорі гримнули двері, мабуть відчинилось вікно, і в кімнату завітали пахощі акації, що духмяно вирувала своїм квітом серед ночі навколо лікарні.

- Господи, як хочеться жити, - подумки вирвалось у хворого хлопця.

І раптом він угледів якусь тінь навпроти вікна. І вікно, і тінь колихалися, то зникаючи, то наближаючись ближче.

Невдовзі очі Семена вбачили струнку жіночу постать з довгою, аж синьою косою.

- На русалку не схожа, невже це мій Янгол-Охоронець?

Семен навіть подумки доторкнувся до тіні, відчувши неясний аромат парфумів та сигарет: – А тінь-то пахне!

Янгол матерілізувався і підійшов ближче. Невдовзі Семен почув:

- Вам зробити знеболювальне?

Відразу Семен відчув, як сльозина сиротливо покотилася із правого ока, потім іще одна, за нею ще дві сльозини-сестрички – із лівого.

-Я живий, живий, - ніби гукало все тіло. Він навіть не відчув укола, просто то був ніжний дотик його Янгола-Охоронця. Хворий відразу пірнув у сон.

Семен прокинувся о пів на сьому з відчуттям, що на планеті Земля з'явилося друге сонце, тобто йому наснився диво-сон.

Навіть вікно посміхнулося своїми сонячними метало-щілинами, ніби запрошувало:

- Дивись, хлопче, сонце то одне!

- Тай справді – одне, світить так ласкаво, - майнула думка, вискочивши з-під подушки: - мабуть лінива – соню, забарилась, кепкував хлопець.

Він помацав громіздку компанію дренажних трубок на животі:

- Все, наче, на місці. Мабуть всі колби-пакети вщент заповнені, як же їх спорожнити, бо так болить живіт, що і набік не перевернусь, - подумки жажнулось Семену.

- Доброго ранку, - в палату впливла санітарка, що чергувала на зміні, котра і готувала хлопця до операції. Хіба що ця підготовка була дуже земною: контроль гоління, величезна клізма і після дія – спустошення шлунку. А це якась ніяковість – і сором, і незвична безпорадність.

В ті хвилини підготовки жіночка, а було їй за 50 років, вона вже не фарбувала волосся, тобто воно вже було оздоблене в біле літами, досить струнка так і сипала приказками, під час, навіть з найпростішим римуванням.

І тільки зараз, після операції, Семен зрозумів, що вона тоді вже розпочала передопераційний процес: - очистка шлунку, психологічно-передопераційний настрій, посів впевненості на поле болячок тоді вже хворого хлопця, з якого виросла і сама вдала операція, і самі паростки віри Семена вже оселилася в його свідомості.

- Як відчуваєш себе, мій Різдвяний Гусику?

Семен здвигнув плечем, ніби підтримуючи бесіду.

- Бачу, бачу і чую, що голосу в тебе немає. Невже наковтався снодійного? Зачекай, скоро прибіжить твій головний анестезіолог, він кожного прооперованого зранку оглядає особисто, так що провідає і тебе.

Вона продовжувала щось говорити, збираючи бебехи відходів Семена, бо відключила мішечки від трубочок.

-Ти не ображайся за нове своє ім'я – Різдвяний Гусак, бо ти дійсно був рум'яно-жовтий перед операцією, а от зараз трохи посвіжив, - промовила Світлана Павлівна, хоча всі звали її просто Павлівна, і подалась до санвузла.

– Доброго ранку, - почулось Семенові, бо він встиг трохи задрімати під говірок Павлівни. До нього зверталася медсестра Оленка.

Семен відчув, що вона і є оте друге сонце, котре привиділось йому в нічних буремних снах:

Невисока чорнявка з красивим обличчям в шапочці, окресленої крутенькими брівками, тоненькою талією та крутенькими стегнами – вона випромінювала дивне тепло і якусь особисту впевненість, що все буде гаразд.

-Прохання, Семенчику, не складай на грудях руки в замок. Треба жити ще довго після операції, а в тебе поза, хоч свічку втикай на поховання. Щоб я більше такого не бачила!

Вона швидко надломлювала ампули ліків, щось добавляла у колби для ін'єкцій, невдовзі встромивши укола в сідницю хлопця, встановила капельницю, котра розпочала годувати хворого замість сніданку.

-Я тобі поставлю градусника, тримай щільненько і невдовзі буду, бо не вистачає банки ф13 розчину. Дрімай собі потихеньку. А от з раною на животі в тебе все гаразд, не кровить. Маю гадку – все буде добре.

А Семен, без будь якої команди, вже поплив по хвилях спогадів. Та сни ті були вже якогось рожево-синього кольору, бадьорі – бадьорі і пахли листям. Вони трішки заспокоїли Семена і, ніби по чийсь команді, витягли з пам'яті хлопця давню історію про гусей.

А пригадувати було що в той далекий день.

Семен працював в той час в електропостачальній фірмі заступником головного інженера. Як наймолодшого керівника його відправили в сільгоспзаготівки.

- Семене Павловичу, завдання тобі таке: береш санітарний «Уазик», водій – Степан Підкова – наш найкращий і найнахабніший, він знає, що робити.

- Але я то, не розумію ще завдання, хоча –я ваш заступник.

- Слухай-но, Семене – заступник! Береш калібратор картоплі, гроші, харчі і привозиш з Курська чи з під Орла 7-8 мішків картоплі. Білої, кругленької. В тих місцях смачної дуже.

- Для кого цей подарунок?

- Для Міністра в Києві. Полюбляє вище начальство картоплю із Орловщини. Тим паче, в цьому році – наша черга їхати на заготівлю.

- А кому випала така радість їхати в минулому?

- Здається, що «Хімікам», їхньому тресту.

Тільки не вздумай розпитувати навіть. Це – таємниця, Семене.

На другий день Семен разом з Підковою, зодягнені у білі халати, на зеленому адміністративному УАЗіку з червоним хрестом на лобі котили о 5-й ранку по дорозі на Белгород.

- Щось надто багато міліції на дорозі, Семене Павловичу. По якій це команді їх підняли?

- Мабуть який ось там – перехват у них, Степане. Щось важливе трапилось.

Підкова пригальмував біля гурту гаїшників на трасі:

- Хлопці, що трапилось? Може потрібна медична допомога?

- Їдьте краще у своїх справах, панове, бо йому вже не допоможете, - озвався молоденький сержантик.

- Кому це – йому? – запитав Степан сміючись. –

- Моє прізвище – Підкова, може допоможу? – озвався Паша.

- Йому вже не допоможеш. Хіба не чули, що помер Леонід Брежнєв?

- Ні, не чули, бо о четвертій ранку виїхали.

- Ну так гоніть у своїх справах, бо з дев'ятої всіх будуть перевіряти.

- Дякуємо, хлопці, за пораду, - промовив Степан, - ось візьміть для сугриву чекушечку спирту – найчистіший, медичний.

Дякую. Щасливої дороги, - почулось у відповідь.

І, як на крилах, Семен разом зі Степаном полетіли до селища Колпнянського р-ну, що на Орловщині, поспішаючи швиденько виконати завдання.

-Семене Павловичу, час перекусити, а то щось смокче в середині. Тай нашому коню треба відпочити.

- Де зупинимося, Пашко?

- Десь через кілометр буде з'їзд до лісу, а там все облаштовано: стіл, чурбаки. Навіть криниця поруч, бо з таким як зараз напливом міліції на шляхах, нам не треба зупинятися де людно.

«УАЗик», наче добре знав дорогу, ніби сам повернув на потаємне місце і, невдовзі, висмоктавши двадцять літрів бензину, задрімав, потріскуючи радіатором.

- Доставай торби, Пашо. Будемо і снідати, і обідати – разом.

- Огірки і помідори – вимито, картопля ще гаряча. А от такого м'яса, Семене Павловичу, ще не куштували!

- Що за страва, гов'ядина?

Ні, це – кабанятина. Воно темніше, ніж звичайне м'ясо. Лісники пригостили.

–А в мене, Пашо, птиця і бутерброди з ікрою. Давай пом'янемо з тобою нашого Брежнєва, хоч водою з криниці.

– Царство йому небесне, може йому і там дадуть героя?

– Не знаю, Пашо. А от нам з тобою можуть такого дати, що вистачить на все життя.

– Не панікуйте, Семене Павловичу, проскочимо, мені не вперше. Ви тільки в розмові з ДАІ не втручайтесь.

Перепочивши трохи «Уазик» покотив далі. І Семен, і Паша були задоволені – кабанятина дійсно виявилась смачною, а ікра з маслом також класично обох підтримала – надала сили.

От тільки Колпнянський край зустрічав не гостинно.

На базарах картоплі не було, тому Семен вирішив податись по дворах – може хтось продасть.

І тільки в сьомому дворі хазяїн, трохи напідпитку, погодився продати дев'ять мішків.

- От тільки гусей зачиню і покажу картоплю. Набігався я за ними.

- Багато у Вас птиці, дядьку? Може продасте?

-А що у Вас є крім грошей?

- Пашо, розкажи хазяїну про спирт, закусь, а я схожу до «Уазика».

Семен обійшов навколо рубленої хати господаря.

Двома вікнами будинок сиротливо поглядав на далекий ліс, ніби шукаючи там родичів. Не було навколо ані паркана, ані деревини, навіть навісу понад крильцем.

- Мінімалізм чи педантство, - міркувалося Семенові, бо він звик до затишних осель українського села. – Де ж в цього господаря живе птиця, бо поглянь як дзьобами та шиями крутить на чужаків гусяча отара. Мабуть вночі – охороняють оселю.

А в хаті йшли велику торги, бо господар погодився продати зпочатку три гуся, після другої чарки та кабанятина стартова кількість зросла до семи голів птиці, а коли Семен відчинив важкі двері і угоду закріпили другою півлітрою, то консенсус виглядав як цифра – дванадцять.

– Хлопці, хлопці – ви тільки швиденько грузіть картоплю та гусей і по конях, бо ввечері повернеться господарка, щоб не було лиха.

– Що, дядьку, сувора?

– Ох і сувора! – промугичив п'янений господар.

І Семена, і Пашу підганяти не треба було. І тільки «Уазик» крехтів, підставляючи надійну підлогу.

– Ближче до передка грузіть картоплю, а гусей позаду, та зав'яжіть їм голови ганчіркою, тоді мовчатимуть, - давав поради хазяїн.

Ударивши по руках наостанок, хлопці вдячно помахали сиротливій хаті, а «Уазик», щоб було тепло хазяїну, випустив зграйку густючого чаду із вихлопної труби. Здолавши два кілометри орловської дороги-багнюки, добре навантажена автівка виповзла на твердий шлях.

Та біда не приходить одна, бо попереду трапилась аварія і мигалка ДАІ упевнено очікувала швидку допомогу Семена. На щастя гуси не гелготіли. – Що робити Пашо?

– Не панікуйте, Павловичу! – Я проїду з мигалкою повз них, потім зупинюсь метрів за двадцять, ви з сумкою і до них.

– Може ти підеш, Пашо?

- Ні, ні, Павловичу. У швидкій – водій завжди на місці сидить. Дайте потерпілим нашатирю, або краще – спирту понюхати. Візьміть оці 300-грамову колбу, решту віддайте «даїшникам».

Невдовзі Семен підійшов до місця аварії.

- Доброго дня, лейтенанте, що трапилось?

- Бачите самі, докторе, колесо відлетіло. Не втримав водій руля, автівка перекинулась. Начебто-живий, витягли.

- Зараз огляну, чимось допоможу, але в мене кардіологічний виклик – не можу забрати, їду аж за Колпну. Згода? Пішли разом до місця аварії.

Водій сидів на землі і хитав головою. Йому пощастило, ані подряпини. Семен заміряв тиск:

- Майже норма. Тільки стрес, лейтенанте. Дам ліки. Але в нього несприйняття нашатиря. Я дам понюхати йому спирту, бачте аж почервонів. Ось валідол, спирт я також залишу.

- Дякуємо докторе, всі поради виконаємо, - радісно зауважив даїшник.

А Семен вже біг до «Уазика» і невдовзі тільки курява залишилася за ними.

«Уазик» упевнено ковтав кілометри. А попереду були посилені пости міліції, але Пашко, включаючи сирену, проносився повз них.

Гуси щось гелготіли своє, картопля поскрипувала в мішках, а Семен тихесенько дрімав, голову хитало туди-сюди, він прокидався і сторожко вдивлявся в темряву.

«Прокидайтесь, хворий прокидайтесь, - хтось озвався зверху. – Мабуть щось добре спалося, що і обхід не розбудив.

Семен щось промугичив у відповідь, бо голосу не було.

- Володимире Семеновичу – це наслідки анестезії. – А

-А тиск, температура – в нормі?

-Так. Кардіограма добра, промивку робимо.

- Бачу, що жовтизна трохи спала.

Головний лікар оглянув пов'язки.

- Так, перев'язку через 3 дні, призначений курс залишимо на два дні; потім – по стану хворого. А наш Різдвяний Гусик, впевнений, швидко одужає.

Невдовзі паланка лікарів попрямувала до іншої палати – проходив ранковий обхід головного лікаря.

Разом із ними війнув і сон з гусями, котрі потім згризли всю смородину в саду Семена, де він їх розташував: а лишились у Семена тепер ліжка, катетори, ліки, біль у животі. А найбільше було впевненості, що все буде гаразд. Думалось хлопцеві, що прийдуть ще до нього сни про гусей, як і здоров'я, і він буде їх випасати на дачі в селі Тимченки, біля річки Мжі, разом зі своєю улюбленою собакою албаєм Баріком, а його сусідка – тітка Степанида гукатиме із-за паркана:

–Семене, забери своїх гусей від мого двору, бо вигризають всю траву з квітами!

–Тітонько Степанидо, вони Вам залишать багато добрив натомість.

–В мене у дворі – вдосталь своїх курячих, так що, Семенчику, віджени своїх звірів, - почувалась відповідь.

–Барік, вперед!

Мудрий албай старанно виконав команду Семена і, невдовзі, гуси ний гурт, гелгочачи і розправляючи крила, подався на інше пасовисько, бо ніби очолював ... гусей старий Різдвяний Гусик.

Семен притулявся спиною до старої верби, що заглядала до очей Вкерхов'яка.

Пути снів, невдовзі, сповили Семена, як дитину. Здавалось, що вони трохи тиснули на дренажні патрубки хворого, ніби виштовхували хворого із ліжка.

А перед Семеном відкрились лбрії рідного села Тимченки. З річечкою Мжою, котра подалі ховалася в гущині трави і вербо лозинні кущі в, вискочивши на плесо, напували отару корів на броді.

Тітка Степанида, інколи вона бувала в доброму гуморі, терпляче очікувала телицю Зірочку, поглядаючи навколо з-під долоні.

А вірний албай Барік сторожко дрімав в ногах Семена; його господар, сидючи біля верби, вбирав очима зграї птахів, котрі готувалися до вирії.